

Leidingdeel Jozua - Schets 1

Aan de grens – Jozua 1 en 2

A) Doel

1. *Betekenis benoemen*

De schetsen over Jozua behandelen een onderdeel van Israëls geschiedenis dat door de Joden nooit vergeten wordt: het ontvangen van hun eigen land, het land van Gods belofte. Het Bijbelboek laat ook duidelijk zien dat de Heere Zijn eigen Woord vervult en dat de mens tegelijkertijd wordt opgeroepen om naar Hem te luisteren en Hem te gehoorzamen.

2. *Actualiteit aangeven*

Het land Israël is zeker sinds de stichting van de Israëlische staat in 1948 een brandpunt in de wereldpolitiek. Rustig is het er nooit en iedereen heeft er wel een mening over. Betrek dit gegeven af en toe, maar laat de gesprekken op de avonden niet alle kanten op waaien. Bepaal de jongeren er vooral bij dat in Jozua het werk van God centraal staat. Er gebeurt veel in het boek: veroveringen, doodstraf en oorlog. Heb oog voor wat God zegt en waarin dus ook een boek als Jozua verschilt van wat er tegenwoordig in het Midden-Oosten gebeurt rondom IS¹.

3. *Christus centraal stellen*

Een rode draad in het boek Jozua is dat God Zijn volk een plek geeft om te wonen en in vrede te leven. Zoals ook in de inleiding op de schetsen wordt gezegd, is dit in de Heere Jezus Christus nog veel voller en nog meer volkomen aan het licht gekomen. Hij is de Leidsman, de meerdere Jozua, en Hij brengt ieder die in Hem gelooft tot de ware rust!

In Jozua 1 lezen we dat Jozua een opdracht krijgt, waarbij gehoorzaamheid een belangrijk punt is. Jezus heeft die gehoorzaamheid in Zijn tijd op aarde laten zien (denk aan Zijn worsteling in Gethsémané). In Jozua 2 lezen we dat de Heere de hoer Rachab gebruikt in Zijn plan. Jezus heeft Zelf evenmin hoeren en tollenaars geschuwd. Wie in de ogen van mensen verwerpelijk zijn, zijn dat voor God niet. Voor Hem zijn alle mensen gelijk, want iedereen heeft in zijn/haar leven Gods genade nodig.

B) Achtergrondinformatie

De globale lijn van de oudtestamentische boeken moet als eerste helder worden. Vertel kort hoe het volk daar aan de grens van de Jordaan terecht is gekomen: de hongersnood ten tijde van Jakob (Jozef), de slavernij in Egypte, de bevrijding daarvan en de doortocht door de woestijn.

¹ Voor meer achtergrondinformatie is de 'Apeldoornse Studie' van prof.dr. H.G.L. Peels nuttig: *God en geweld in het Oude Testament*, en ook andere publicaties van hem op dit terrein.

De Heere sprak al in Genesis 12 tot Abram over Zijn zegeningen. Uit Abram zou een volk komen dat een eigen plek van God zou krijgen. In al de jaren sinds Abram is er heel veel gebeurd: God zegende de aartsvaders, maar er was ook ongehoorzaamheid vanuit de mensen. Wat sinds Genesis 12 tot aan Jozua 1 continu gebeurt, is dat God het volk een grote verantwoordelijkheid geeft. Zijn heilige Wet (Ex. 20) is daarvan een goed voorbeeld. Het is een zegen om die te ontvangen, maar het betekent ook dat het volk een opdracht krijgt om zich daaraan te houden en God te dienen. Door de jarenlange onderdrukking in Egypte leek het alsof God Zijn beloften aan de aartsvaders zou vergeten. In Genesis 15:13 (de sluiting van het verbond) lezen we al dat God een grens stelt aan de onderdrukking. De Heere zal Zijn Woord waar gaan maken. Door alle tegenwerking en zonden van het volk heen zien we nu aan de grens van de Jordaan het begin van de vervulling daarvan.

De tocht naar Jericho in Jozua 2 is niet de eerste verkenning in het land geweest. Eerder al waren er twaalf verspieders (waaronder Kaleb en Jozua zelf) in het land geweest. Daarna had het volk geweigerd om verder te gaan en wilde het terug naar Egypte (Numeri 13 en 14). Nu verloopt het gelukkig anders. God heeft de rebellerende, ongehoorzame generatie in de woestijn doen sterven (vgl. 1 Kor. 10).

Suggesties voor verdieping:

- **Bijbel:** Numeri 27:12-23; Numeri 32
- **Geloofsbelijdenis:** Doopformulier, HC zondag 26 en 27, NGB art. 34
- **Literatuur:** Ds. P. den Butter – Jozua. Boek van Gods trouw
Ds. H. van den Belt – waarom ben jij gedoopt?

C) Suggesties voor de avondinvulling

Niveau 1	Niveau 2
Alternatieve startopdracht Niet nodig, de schets bevat al 2 vormen (vraag 1 en 2). Kies zelf degene uit welke je het meest geschikt vindt.	Alternatieve startopdracht Niet nodig, de schets bevat al 2 vormen (vraag 1 en 2). Kies zelf degene uit welke je het meest geschikt vindt.
Bijbel Jozua 1: 1-9 <i>Laat deze vragen altijd aan de orde komen</i> 1. Wie is Mozes? Wat is er in de woestijn gebeurd en waarom mocht Mozes niet	Bijbel Jozua 1: 1-9 <i>Laat deze vragen altijd aan de orde komen</i> 1. Stel met elkaar zo nauwkeurig mogelijk de toestand van het volk vast op het

<p>het beloofde land binnen?</p> <p>2. Wie is Jozua? Wat voor een persoon is het?</p> <p>3. Wat is de opdracht die Mozes van God krijgt?</p>	<p>moment dat dit woord van God klinkt.</p> <p>2. Wat betekent in Jozua 1:8 dat het wetboek niet wijkt uit de mond?</p> <p>3. Wat betekent het om sterk te zijn en goede moed te hebben? Wat betekent dit voor je eigen leven?</p>
<p>Keuzevragen Vraag 1, 4, 5, 6, 9</p>	<p>Keuzevragen Vraag 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9</p>
<p>Overige verwerking Zet op een bord in het groot de woorden 'vertrouwen op God' aan de ene kant, en 'Taak/Verantwoordelijkheid van de mens' aan de andere kant. Praat vanuit Jozua 1 met elkaar door over de verhouding tussen beide en over wat de bedoeling is van Gods geboden voor toen en nu. In Jozua 1:7-8 komen namelijk die beide kanten naar voren. Zet de punten die in het gesprek naar voren komen aan de ene of andere kant van het bord.</p> <p> www.lcj.nl/verwerkingplus16</p>	<p>Overige verwerking Sta nog een keer stil bij de bijzondere leiding van de Heere, dat Hij iemand als Rachab heeft willen gebruiken voor Zijn werk. Leg de link met hedendaagse 'verschoppelingen' (hoeren, zwervers, verslaafden, vluchtlingen, minderheden). Hoe moeten wij naar deze mensen kijken? Praat hierover met elkaar door.</p> <p> www.lcj.nl/verwerkingplus16</p>

D) Antwoorden en suggesties

Vraag 1

Jozua, de zoon van Nun, was één van de verspieders die al veel jaren eerder het beloofde land hadden verspied. In tegenstelling tot de 10 andere verspieders gaven zij wél een goed getuigenis van het land. Jozua is dus een standvastig man geweest, die in de woestijntijd in de nabijheid van Mozes is geweest (in Deut 1:38 wordt hij als een dienaar van Mozes beschreven). Hoewel hij in Numeri 11 het werk van de Heilige Geest niet herkende, is hij een gelovige man geweest. De Heere heeft hem gespaard tijdens de jaren in de woestijn, zodat het volk onder Jozua's leiding het land binnen zou trekken. Jozua werd zodoende een nieuwe middelaar tussen God en het volk. Al was

zijn relatie met de Heere wel anders dan die van Mozes. Niemand was namelijk zo vertrouwd met de Heere als Mozes (vgl. Numeri 12:6-8).

Vraag 2

Persoonlijke vraag. Houd oog voor diversiteit onder jongeren als het om leren gaat (werk, school, achtergrond, gezin). Misschien moet deze vraag met iets andere bewoordingen gesteld worden om bij iedereen wat los te krijgen. Kom er samen achter hoe Jozua werd voorbereid en gevormd en hoe dit te vergelijken valt met de opvoeding en opleiding van de jongeren.

Vraag 3

- a. De belofte vind je in vers 3 en 5. De eis in vers 7 en 8.
- b. Persoonlijke vraag. Misschien moet eerst uitgelegd worden wat in dit verband met het woord 'eis' bedoeld wordt en wat de eis is waar het om gaat. Dit woord kan negatieve ideeën/gevoelens oproepen. De eis uit het doopsformulier is om God met alles wat in ons is te vertrouwen en lief te hebben, ons van de wereld af te keren, te strijden tegen onze oude zondige natuur en God in een nieuw leven te dienen. Breng het gesprek ook op de doop en op het doen van geloofsbelijdenis.

Vraag 4

De landkaart op pagina 6 (of een alternatief) is geschikt om uit te printen. Neem deze elke JV-avond mee, zodat de plaatsen met elkaar in verband komen te staan.

Vraag 5

Hierbij de uitleg van de vers-voor-vers methode:

Dit is een grondige Bijbelstudiemethode die geschikt is om diepgaand een Bijbelboek te bestuderen. Doe een korte achtergrondstudie over het boek Jozua. Wie is de auteur, waarom is het geschreven, in welke tijd, belangrijke personen en dergelijke. *Deze vragen kun je na het lezen van het eerste deel van de schets wellicht achterwege laten.*

Bestudeer het Bijbelgedeelte vers voor vers. Beschrijf per vers de volgende acties:

1. Kopieer *Schrijf het vers over.*
2. Parafraseer *Beschrijf het vers in eigen woorden*
3. Vraag en antwoord *Wat vraag je je af?*
4. Verwijzingen *Zoek en bekijk relevante verwijzingen in de bijbel.*
5. Zoek *Zoek in een (Bijbels) woordenboek of encyclopedie naar de betekenis van bepaalde woorden of namen.*

6. Maak een persoonlijke toepassing *Hoe kan dit vers betekenis hebben voor je leven vandaag?*

Wanneer je klaar bent met deze vers-voor-vers-analyse, kun je het hoofdstuk een titel geven en een kernvers of verzen. Schrijf een korte samenvatting van dit hoofdstuk.

Vraag 6

- a. Het sturen van spionnen was en is een bekend middel. Bovendien had de Heere het eerder al geboden, toen het volk voor het eerst aan de rand van het beloofde land stond (Numeri 13:2). Deuteronomium 1:22 laat zien dat het volk dat ook wel zelf wilde, maar God heeft daar wel mee ingestemd. Het is dus niet een daad van ongeloof. Wél is het belangrijk dat Jozua niet op zijn eigen kracht of verstand ging vertrouwen, maar op de Heere. Aan de andere kant sluit dit de verantwoordelijkheid van de mens niet uit. Jozua besepte dit en maakte daarom een aanvalsplan, waar het uitzenden van verspieters ook bij hoort.
- b. Persoonlijke vraag. Het kan eventueel ook gaan om een keuze die iemand langere tijd geleden heeft gemaakt. Deze vraag kan heel persoonlijke vragen oproepen. Geef hiervoor de ruimte en ga hierover in gesprek. Mocht duidelijk worden dat het goed is om met iemand verder door te praten hierover, probeer hier dan een ander moment voor te vinden dan tijdens de groepsbespreking.

Vraag 7

Waarschijnlijk levert dit punt wel wat discussie op. Belangrijk is dat een aantal dingen wel helder worden. Rachab vreesde de Heere en stelde zich in dienst van Hem. Het dienen en gehoorzamen van God gaat boven het gehoorzamen van mensen (vgl. Handelingen 5:29). Het leven en de toekomst van Gods volk is belangrijker dan het gehoorzamen van de bewakers van Jericho. Calvijn wijst er in zijn commentaar ook op dat Rachab eigenlijk al was overgegaan tot het volk Israël. De lijn naar Sifra en Pua (de Egyptische vroedvrouwen) laat zien dat God zelfs deze vrouwen uit heidense volken zegende (Exodus 1:20). Wat voor de zaak van God gebeurt, kan in beperkte mate samengaan met het verdraaien van de waarheid. Zowel bij de vroedvrouwen als bij Rachab gaat het om noodsituaties (leven en dood). Het is dus niet zo dat het verdraaien van de waarheid in allerlei situaties zomaar toegepast kan worden.

Vraag 8

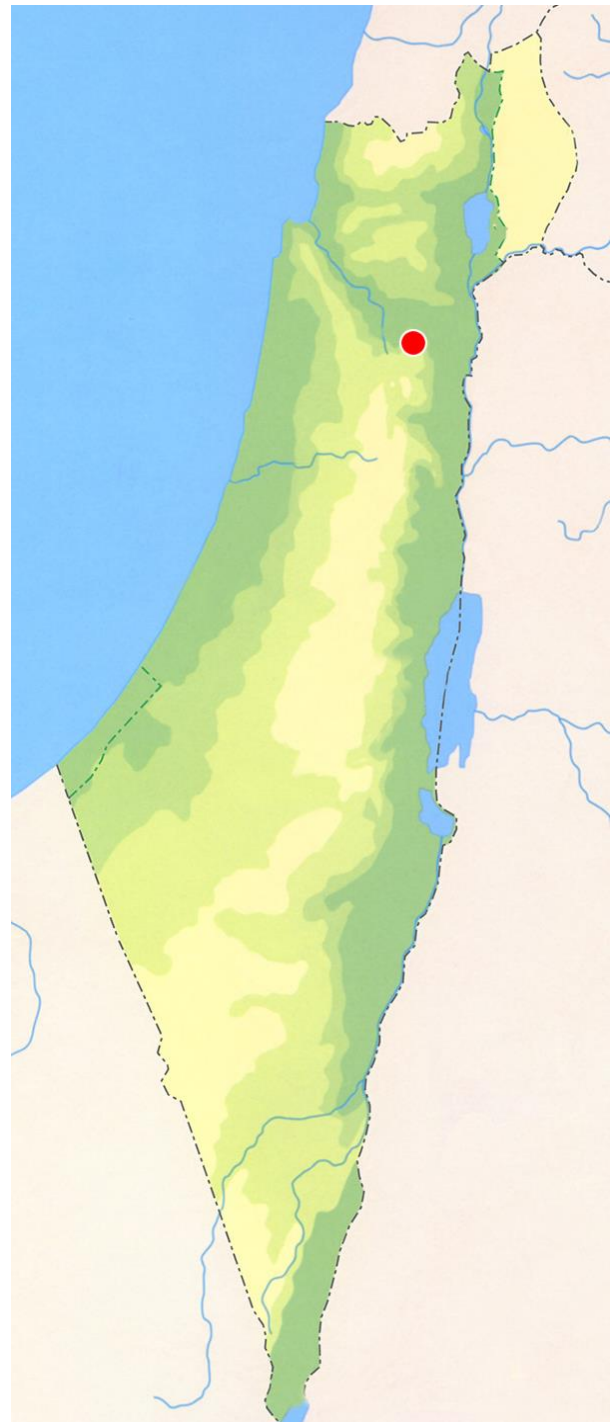
De verzen uit Hebreëën en Jacobus zijn positief over Rachab. Dat is iets bijzonders, zeker ook als we erop letten dat Rachab een plek heeft in het rijtje geloofshelden. In beide Bijbelgedeelten staat erbij dat ze een hoer was. Dat maakt het een extra wonder dat ze op deze manier genoemd wordt in de Bijbelgedeelten.

Zonden die een lange doorwerking hebben zijn allereerst de zondeval in Genesis 3. Verdere voorbeelden: de geslachtslijn van Kaïn (dood en verderf); de zonde van koning David met Bathseba (dood van het kind, strijd om de opvolging); Davids zonde over de volkstelling, en de verdere afgoderij in Israël en Juda. Vooral in het laatste voorbeeld zie je de doorwerking van de zonde in de geslachten duidelijk terug, waarbij er in Juda nog af en toe een Godvrezende koning regeert.

Het citaat van Corrie ten Boom wil zeggen dat wij onze zonden niet meer naar boven moeten halen, als we in geloof de vergeving van die zonden mochten leren kennen. Dat is voor Rachab een belangrijke les: denk niet meer terug aan het verleden, als de Heere dat Zelf ook niet meer doet. Voor ons niet minder belangrijk. 'Gedenk niet meer aan het kwaad dat wij misdreven' (Ps 79:4 berijmd: zing deze psalm eventueel met elkaar).

Vraag 9

Herinner de jongeren in ieder geval steeds aan het Bijbelleesrooster op de vereniging. Doe dit mogelijk ook tussendoor als je jongeren spreekt en stimuleer hen om dit ook onderling te doen. Speciale manieren hiervoor zijn bijvoorbeeld om bij elkaar te komen om te lezen of om een Bijbelleesbuddy te hebben. In dat laatste geval lezen twee personen voor zichzelf steeds de Bijbelgedeeltes en delen ze één keer in de zoveel tijd iets over wat ze gelezen hebben. Hiervoor kunnen ze bij elkaar komen, maar dit kan ook via e-mail of social media.

Landkaart Israël